

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 79 0 P 003958 22 Rev
Banjaluka, 19.07.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca S.S. iz P., RH, I.S.1 iz P., RH, M.S. iz P., RH, D.S. iz L. – P., RH, P.S. iz L. – P., RH, I.S.2. iz H.D., RH i T.S. iz G., RH, koje zastupa punomoćnik S.Z., advokat iz K.D., protiv tuženih M.B.1 iz A.A., i G.B. iz K.D., koje zastupaju punomoćnici M.D. i D.Z., advokati iz Zajedničke advokatske kancelarije sa sjedištem u P., radi predaje u posjed, vrijednost predmeta spora 49.160,21 KM, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Prijedoru broj 79 0 P 003958 20 Gž od 09.03.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 19.07.2023. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, rješenje Okružnog suda u Prijedoru broj 79 0 P 003958 20 Gž od 09.03.2022. godine, ukida i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Kozarskoj Dubici broj 79 0 P 003958 18 P od 05.12.2019. godine, obavezani su tuženi da tužiocima predaju u posjed slobodne od lica i stvari nepokretnosti označene kao:

- k.č. broj 3702, broj zgrade 1, stambena zgrada površine 115 m², broj zgrade 2, štala površine 31 m², njiva 5 klase površine 1362 m² i dvorište površine 1000 m², upisana u l.n broj 2741/2 k.o. K.D. 1, što po podacima zemljišne knjige odgovara nepokretnostima, dio k.č. broj 3/5, oranica B., površine 4920 m² i dio k.č. broj 20/1, oranica P., površine 3600 m², upisane u z.k. ul. broj 19 k.o. P.;
- k.č. broj 3703, broj zgrade 1, stambena zgrada površine 56 m², broj zgrade 2, ostale pomoćne zgrade površine 24 m², dvorište površine 1000 m² i njiva 5 klase površine 919 m², upisana u l.n. broj 2741/2 k.o. K.D. 1, što po podacima zemljišne knjige odgovara nepokretnostima dio k.č. broj 3/5, oranica B., površine 4920 m² i dio k.č. broj 19/6, oranica P., površine 6920 m², upisane u z.k. ul. broj 19 k.o. P.;
- k.č. broj 3704, broj zgrade 1, stambena zgrada površine 88 m², dvorište površine 1000 m² i njiva 5 klase, površine 901 m², upisana u l.n. broj 2741/2 k.o. K.D. 1, što po podacima zemljišne knjige odgovara nepokretnostima dio k.č. broj 3/5, oranica B., površine 4920 m² i dio k.č. br. 19/6, oranica P., površine 6920 m², upisane u z.k. ul. broj 19 k.o. P.;
- k.č. broj 3705, broj zgrade 1, stambena zgrada površine 61 m², broj zgrade 2 štala površine 32 m², broj zgrade 3, ostale pomoćne zgrade površine 13 m², dvorište površine 1000 m² i voćnjak 3 klase površine 3 m², upisana u l.n. broj 2741/2 k.o. K.D. 1, što po podacima zemljišne

knjige odgovara nepokretnostima dio k.č. broj 3/5, oranica B., površine 4920 m2, upisane u z.k. ul. broj 19 k.o. P.;

- k.č. broj 3706, livada 3 klase, površine 1312 m2, upisana u l.n. broj 2741/2 k.o. K.D. 1, što po podacima zemljišne knjige odgovara nepokretnostima dio k.č. broj 3/5, oranica B., površine 4920 m2 i dio k.č. broj 19/6 oranica P., površine 6920 m2, upisane u z.k. ul. broj 19 k.o. P.;

- k.č. broj 3707, njiva 3 klase, površine 3863 m2, upisana u l.n. broj 2741/2 k.o. K. D. 1, što po podacima zemljišne knjige odgovara nepokretnostima dio k.č. broj 19/6, oranica P., površine 6920 m2 i dio k.č. broj 20/1 oranica P., površine 3600 m2, upisane u z.k. ul. broj 19 k.o. P.;

- k.č. broj 3708, livada 3 klase, površine 4789 m2, upisana u l.n. broj 2741/2 k.o. K. D. 1, što po podacima zemljišne knjige odgovara nepokretnostima dio k.č. broj 19/6, oranica P., površine 6920 m2 i dio k.č. broj 20/1 oranica P., površine 3600 m2, upisane u z.k. ul. broj 19 k.o. P.

Obavezani su tuženi, da solidarno, tužiocima isplate iznos od 9.448,00 KM na ime troškova postupka sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, te je odbijen zahtjev za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa.

Drugostepenim rješenjem Okružnog suda u Prijedoru broj 79 0 P 003958 20 Gž od 09.03.2022. godine, žalba tuženih je usvojena prvostepena presuda ukinuta i tužba odbačena.

Obavezani su tužioci da tuženima nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 3.150,00 KM.

Obavezani su tužioci da tuženima nadoknade troškove žalbenog postupka u iznosu od 1.125,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužioci pobijaju drugostepeno rješenje, zbog povrede odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlažu da se osporeno rješenje ukine.

Tuženi nisu dostavili odgovor na reviziju.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilaca kojim traže da se obavežu tuženi da im predaju u posjed, slobodne od lica i stvari, nepokretnosti iz l.n. broj 2741/2 k.o. K.D. 1 i z.k. ul. broj 19 k.o. P., bliže označene u izreci prvostepene presude.

Nižestepeni sudovi su ocjenom pismenih isprava utvrdili: da je u parničnom predmetu Osnovnog suda u Prijedoru, po tužbi tužilaca S.S. i P.S., protiv tuženih M.B.2. i M.B.1 donesena pravosnažna presuda Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 P 003275 04 P od 23.03.2010. godine, kojom je utvrđeno da je ništav ugovor o razmjeni nepokretnosti broj OV-300/92 od 28.07.1992. godine, zaključen između S. rođ. M.S. kćerke M. i njenog supruga S. P. sina M., s jedne strane, i B.M.2. sina M.3. i B.M.1 sina M.3., s druge strane; da su tuženi obavezani da tužiocima predaju u posjed, slobodne od lica i stvari, nepokretnosti upisane u p.l. broj 89/1 k.o. P., p.l. broj 91/03 k.o. P. i p.l. broj 92/01 k.o. P. (koje su bile predmet ugovora); da su tuženi obavezani trpjeti da se na osnovu ove presude izvrši brisanje upisa u katastarskom operatu izvršenom po osnovu predmetnog ugovora o zamjeni; da je u toku tog parničnog postupka (prije zaključenja glavne rasprave) došlo do uspostave novog katastarskog operata (katastra nepokretnosti), koji je stupio na snagu 05.05.2009. godine i da su prilikom uspostave katastra nepokretnosti, nepokretnosti koje su bile predmet ugovora o razmjeni (i na osnovu tog ugovora upisane u katastarskom operatu na ime B.M.2. i B.M.1) dobile nove oznake i upisane u novoformirane listove nepokretnosti, l.n. broj 87 k.o. K.D. 1, l.n. broj 104 k.o. K. D. 1, l.n. broj 88 k.o. K.D. 1; da je naprijed označena pravosnažna presuda provedena u katastarskom

operatu i da su nepokretnosti upisane na P.S.; da su tužioci pokrenuli postupak izvršenja radi predaje u posjed nepokretnosti, da je izvršenje određeno na nepokretnostima iz pravosnažne presude i da nije provedeno jer oznake nepokretnosti ne odgovaraju stvarnom stanju, te da je odbijen prijedlog tražilaca izvršenja za donošenje dopunskog rješenja o izvršenju, odnosno za izmjenu tog rješenja, jer je sud u izvršnom postupku zbog načela strogog formalnog legaliteta vezan za predmet izvršenja označen u presudi (rješenje Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 I 047674 13 I od 24.10.2013. godine; rješenje istog suda broj 77 0 I 047674 13 I od 28.09.2015. godine; te rješenje Okružnog suda u Banjaluci broj 77 0 I 047674 15 Gž od 23.11.2016. godine) ; da je P.S. umro i da je iza njega proveden ostavinski postupak i tužioci proglašeni za njegove zakonske nasljednike, između ostalih, i na nepokretnostima iz z.k. ul. broj 19 k.o. P., suvlasnički dio od ¼ dijela, (rješenje Osnovnog suda u Prijedoru broj 077-0-O-06-000-730 od 22.12.2006. godine) i na nepokretnostima, između ostalih, iz l.n. broj 2741/1 k.o. K.D. 1, upisane kao posjed ostavioca sa 1/1 dijela, (dopunsko rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 O 067546 15 O od 30.01.2017. godine) i da su na temelju rješenja o nasljeđivanju tužioci upisani kao posjednici predmetnih nepokretnosti u katastarskom operatu i suvlasnici istih u zemljišnoj knjizi (zemljišno knjižno stanje nije mijenjano ugovorom o razmjeni, odnosno nije bilo predmet postupka u parnici za utvrđenje ništavosti ugovora o razmjeni, jer u tom ugovoru nisu bili označeni zemljišno knjižni podaci za nepokretnosti).

Prvostepeni sud je našao da je predmetna tužba tužilaca svojinsko pravna tužba, kojom tužioci kao lica koja su u katastarskom operatu upisana kao suposjednici nepokretnosti koje su predmet spora i u zemljišnoj knjizi kao suvlasnici istih, traže predaju u posjed tih nepokretnosti od tuženih kao držalaca.

Na prednjem utvrđenju prvostepeni sud temelji zaključak da nije osnovan prigovor presuđene stvari i da između ovog parničnog postupka i postupka koji je okončan presudom Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 P 003275 04 P od 23.03.2010. godine, nema identiteta činjeničnog osnova i zahtjeva.

Drugostepeni sud nalazi da su tužioci u prethodnom parničnom postupku već izdejstvovali pravosnažnu presudu u svoju korist, kojom su tuženi obavezani da im predaju nepokretnosti koje su predmet tužbenog zahtjeva, iz čega dalje proizilazi da se, suprotno stavu prvostepenog suda, radi o presuđenoj stvari jer presuđeni tužbeni zahtjev za činidbu u smislu predaje u posjed predviđa obavezu tuženih da predaju u posjed nepokretnosti čija se predaja u posjed traži i u konkretnoj pravnoj stvari, bez obzira na tehničke promjene koje su uslijedile uspostavom katastra nepokretnosti. Slijedom toga drugostepeni sud je, s pozivom na odredbe člana 196. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP) i člana 67. stav 1. tačka 4) istog zakona, te primjenom odredbe člana 227. stav 2. ZPP, uvažio žalbu tuženih, pobijanu presudu ukinuo i tužbu odbacio.

Drugostepena odluka nije pravilna.

Da bi se smatralo da su dvije parnice identične, odnosno da je stvar pravosnažno presuđena, potrebno je da između pravosnažno presuđene stvari i one za koju je parnica u toku postoji identitet stranaka, identitet zahtjeva i identitet činjeničnog stanja.

Tužioci u ovom postupku su S.S., I.S.1, M.S., D. S., P.S., I.S.2. i T.S., tuženi su M.B.1 i G.B.

Iz činjeničnih navoda predmetne tužbe i stanja spisa ove parnice proizilazi da tužioci traže predaju u posjed nepokretnosti iz l.n broj 2741/2 k.o. K.D. 1 kojima odgovara dio nepokretnosti iz z.k. ul. broj 19 k.o. P., bliže označenih u izreci prvostepene presude.

Tužbeni zahtjev tužioci temelje na tvrdnji da su suvlasnici predmetnih nepokretnosti, da su iste stekli naslijeđem iz P.S. i da su tuženi u posjedu istih (ove činjenice među strankama nisu sporne, a tužbeni zahtjev je osporen tvrdnjom tuženih da su izvršili ulaganja u predmetne nepokretnosti na kojoj se temelji njihov tužbeni zahtjev za isplatu istaknut protiv tužilaca, oba zahtjeva stranaka bila su predmetom spora u parnici koja se vodila pod brojem 79 0 P 001344 17 P, pa je odlukom prvostepenog suda postupak razdvojen, tako da je predmetna tužba tužilaca zavedena kao samostalan predmet u kojem je donesena osporena odluka).

U parničnom predmetu Osnovnog suda u Prijedoru, po tužbi tužilaca S.S. i P.S., protiv tuženih M.B.2. i M.B.1, kao ugovarača iz ugovora o razmjeni broj OV-300/92 od 28.07.1992. godine, donesena je pravosnažna presuda Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 P 003275 04 P od 23.03.2010. godine, kojom je odlučeno o zahtjevu za utvrđenje ništavosti označenog ugovora o razmjeni (taj zahtjev je usvojen) i zahtjevima tužilaca za restituciju (uspostavljanje ranijeg stanja upisa u katastarskom operatu i predaja u posjed nepokretnosti), pa su tuženi iz te parnice obavezani da tužiocima predaju u posjed nepokretnosti upisane u p.l. broj 89/1 k.o P., p.l. broj 91/03 k.o. P. i p.l. broj 92/01 k.o. P.

Utvrđeno je da su prije donošenja označene presude oznake predmetnih nepokretnosti promjenjene tako da su iste u katastarskom operatu dobile nove oznake, pa da zbog toga pravosnažna presuda u dijelu kojim je usvojen zahtjev za predaju u posjed nije izvršena i nije izvršiva (prema sadržaju odluka donesenih u postupku izvršenja koji se vodi kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem 77 0 I 747674 13 I).

Shodno navedenom, između ove parnice i naprijed označene pravosnažno okončane parnice, nema identiteta činjeničnog stanja (stvarne osnove spora), zahtjevi nisu sadržajno identični (u pogledu oznaka nepokretnosti), nisu ni stvarno identični (u ovoj parnici, prema činjeničnoj osnovi tužbe, radi se o svojinsko pravnim zahtjevima, a u parnici koja je pravosnažno okončana o obligaciono pravnim zahtjevima), te nema ni identiteta stranaka na pasivnoj strani.

Shodno navedenom drugostepena odluka zahvaćena je povredom postupka iz odredbe člana 209. stav 1. ZPP u vezi sa pogrešnom primjenom člana 196. stav 2. ZPP, na koju ukazuje revizija.

Zbog toga je reviziju tužilaca valjalo usvojiti i osporenu odluku ukinuti, na osnovu odredbe člana 249. stav 1. ZPP u vezi sa članom 254. stav 4. istog zakona.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će odlučiti o žalbi tuženih pravilnom primjenom procesnog i materijalnog prava.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić